

Vereniging van
Senioren-
Ambtenaren van de gemeente
's-Gravenhage

JOURNAAL

V
S
A
G

februari 2025
jaargang 48

Voorzitter

L.G.J. Draisma
070 - 358 90 51
leo.draisma@gmail.com

Secretaris

Mevrouw H.L. Loke
070 - 366 96 70
h.l.loke@hotmail.com

**Penningmeester/
ledenadministratie**

E.F.H. de Kleijn
070 - 354 46 22
penningmvsag@outlook.com

**Plaatsvervangend
penningmeester**

T. Rijkssen
06 – 23 33 68 82
ton2001@ziggo.nl

Bestuurslid

Mevrouw C. Bult
06 -31 56 16 60
cobi.b@casema.nl

E-mail bestuur

vsag@denhaag.nl

Postadres

Zuidlarenstraat 57
kamer 1.09
2545 VP Den Haag

Bankrekening

NL95 INGB
0003 9305 93

t.n.v. Penn.
ver. v.
Senioren
Ambt. Gem.
's-Gravenhage

Website

<https://www.vsag.nl>

Soepzooitje

Het nieuwe jaar is al een maand bezig, maar toch kijk ik graag nog even terug op onze eindejaarsviering in de Haagsche Bluf. Het was een feest. Het restaurant was met 89 deelnemers tot de laatste vierkante meter gevuld. Het was zelfs een beetje krap. Er werd volop gekletst, het eten werd vlot geserveerd en smaakte prima en de reacties na afloop waren zeer positief.

Eigenlijk was het de VSAG op haar best. Gezellig samen zijn, mensen ontmoeten, iets leuks doen, genieten. Het verklaart ook de grote belangstelling voor dit traditionele evenement. Elk jaar weer.

Ook gezellig en druk bezocht was de nieuwjaarsreceptie in onze eigen ruimte in Zuid57. Belangrijk was dat ik kon aankondigen dat we tijdens de Algemene Ledenvergadering weliswaar node afscheid nemen van onze onvolprezen secretaris Leny Loke, maar dat daar de

komst van drie nieuwe bestuursleden tegenover staat. Ik mag toch wel aannemen dat ze door de Algemene Ledenvergadering worden benoemd.

Het zijn de dames Lidewij van Aken, Annette Kamperman en Alicia Dammers, die ook nog gastvrouw is geworden.

Het is een grote opluchting dat het bestuur met hun komst op volle sterkte is. Een tijdje geleden was ik daar niet zo gerust op, omdat ondanks mijn herhaalde oproep niemand naar voren stapte.

Ook op de nieuwjaarsreceptie heb ik erop gewezen dat het nogal wat werk kost om voor zoveel mogelijk leden leuke activiteiten te bedenken en te organiseren. Met drie bestuursleden erbij ziet dat er heel wat rooskleuriger uit.

Het nieuwe verenigingsjaar kan dus niet beter beginnen. Ik kijk er naar uit. We hebben al heel wat ideeën en we gaan bekijken wat er allemaal mogelijk is.

We beginnen zoals elk jaar met de snertmiddag. Deze keer op dinsdag 18 februari en niet zoals gebruikelijk in het clubgebouw van de sv Erasmus. Daar was eind vorig jaar brand. Sinds begin januari staat er een tijdelijke voorziening.

We zouden de snertmiddag in dit noodgebouw kunnen houden, maar voor de hoge nood is dit noodgebouw wat minder geschikt omdat de toiletten wat omslachtig bereikbaar zijn.

Daarom doen we het deze keer gewoon in eigen huis. Ik denk dat het weer een heel erg gezellig 'soepzooitje' gaat worden.

Een week later, op dinsdag 25 februari, komt Gert-Jan Aleman op bezoek. Deze voormalige topambtenaar van de gemeente is nu directeur van PEP Den Haag.

Dat brengt de gemeente, instanties en organisaties die aan het welzijn van de inwoners werken,

samen. Het gaat vooral om mensen die om wat voor reden dan ook aan de kant staan, er niet bij horen en eenzaam zijn. Ook zorgt PEP voor de nodige ondersteuning.

Gert-Jan Aleman kennen we ook heel veel jaren als ceremoniemeester van de herdenking van de in de Tweede Wereldoorlog omgekomen ambtenaren van de gemeente op 4 mei op het Trekvlietplein. Dat wordt dit jaar anders. Ook daarover vertelt hij.

Voor de Algemene Ledenvergadering staan het jaarverslag en de financiële stukken in de steigers. Op de nieuwjaarsreceptie zei ik een hoge opkomst te verwachten omdat we dan afscheid van Leny Loke nemen. Volgens Leny omdat iedereen zeker wil weten dat ze écht weg gaat.

Onzin natuurlijk. Wij weten wel beter. En zij ook!

Leo Draisma,
voorzitter

Snertmiddag niet bij sv Erasmus maar in eigen huis

**De vierde
snertmiddag is
vanaf 12.30 uur.**

**Mede door de brand vorig
jaar november in het clubgebouw van de sv Erasmus aan de
Erasmusweg is er voor gekozen het deze keer in eigen huis, de
VSAG-ruimte in Zuid57, te doen.**

**editie van de
op dinsdag 18 februari**

**Vorig jaar deden bijna 40 deelnemers zich tegoed aan dit
traditionele Hollandse wintergerecht, dat met een sneetje
roggebrood en daarop een plakje spek werd gepresenteerd.
Bijna iedereen liet de soepkom nog een keer vullen.**

**Nadat gezamenlijk van de snert is genoten is er een pubquiz,
waarbij de deelnemers in groepen worden verdeeld en allerlei
vragen moeten beantwoorden.**

**De snertmiddag kost € 10,00. Dit bedrag moet uiterlijk 13
februari worden overgemaakt naar NL74INGB 0007 4130 77
ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van
snert.**

Op vrijdag 14 maart

Bezoek met rondleiding aan tentoonstelling 'Grand Dessert' in Kunstmuseum

Pudding, ijs en cake zijn al eeuwenlang de favoriete zoete afsluiters van een etentje. Het woord dessert is afgeleid van het Franse werkwoord desservir, dat 'tafel afruimen' betekent. Het dessert werd dus geserveerd nadat de tafel was afgeruimd.

Het Kunstmuseum Den Haag heeft er de tentoonstelling 'Grand dessert, de geschiedenis van het toetje' aan gewijd. Janny van der Heijden, auteur en tv-persoonlijkheid, is gastconservator van de tentoonstelling, die op vrijdag 14 maart wordt bezocht. De deelnemers krijgen er een rondleiding. Na afloop is er een lunch in het restaurant van het naastgelegen Fotomuseum.

'Grand dessert, de geschiedenis van het toetje' is een tentoonstelling om van de watertanden. Het genieten van desserts staat centraal en wordt belicht met kookboeken, ovenschalen, servies, een eenvoudige pudding of een koninklijk dessertbuffet.

Vooral het plezier van het toetje in Europa van 1600 tot nu wordt benadrukt. Daarbij komen verschillende thema's aan bod, waaronder ijs, pudding, taart, vruchten, toetjes nu en Franse en Britse toetjes.

Verhalen

Ook de koloniale herkomst van ingrediënten als suiker, vanille en cacao, de variëteit aan smaken en de verhalen achter beroemde toetjes komen aan bod. Janny van der Heijden vertelt in korte video's de vele verhalen die hiermee samenhangen.

Op de tentoonstelling zijn honderden objecten te zien zijn, zowel uit de eigen collectie van het Kunstmuseum als in bruikleen gegeven door verschillende Nederlandse musea, kastelen, buitenplaatsen en particulieren. Het varieert onder andere van bakvormen tot kookboeken, van serviezen tot bestek en van ijsmallen tot menukaarten.

De tentoonstelling past binnen een serie exposities van het Kunstmuseum Den Haag over de eetcultuur. 'Grand Dessert' is een vervolg op 'Nederland Dineert – vier eeuwen eetcultuur', die in 2015 en 2016 werd gehouden. Toen ging het vooral om het opdienen van gerechten.

Verrassend

Nu staan de toetjes, maar ook hoe ze worden gemaakt en gepresenteerd, centraal. De verhalen die daarbij horen zijn soms onbekend. Zo is suikerwerk een voorloper van porselein.

De deelnemers worden op vrijdag 14 maart om 10.00 uur met koffie en gebak ontvangen in restaurant Gember in het naast het Kunstmuseum gelegen Fotomuseum. Daarna wordt naar het Kunstmuseum gewandeld.

Om 11.00 beginnen twee groepen van maximaal 15 personen aan de rondleiding. De derde rondleiding begint om 12.00 uur. De tijd na de eerste twee rondleidingen en voor de derde rondleiding kan worden overbrugd door vrij in het Kunstmuseum rond te lopen. Er is van alles te zien, zoals de beroemde Victory Boogie Woogie van Piet Mondriaan.

Na de rondleidingen wordt weer terug naar het Fotomuseum gelopen, waar om 13.30 uur de lunch begint.

Aanmelden

Deelname aan het bezoek aan 'Grand Dessert, de geschiedenis van het toetje' met koffie vooraf, een rondleiding en een lunch kost € 50,00, voor een introduc e € 60,00. Houders van een Museumjaarkaart betalen € 30,00, een introduc e met een Museumjaarkaart € 40,00. Wie een VIP-kaart van de VriendenLoterij heeft betaalt € 25,00, een introduc e met een VIP-kaart € 35,00.

De Museumjaarkaart en de VIP-kaart moeten in het Kunstmuseum kunnen worden getoond.

Het betreffende bedrag moet worden overgemaakt op NL74INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van dessert.

Lezing door directeur Gert-Jan Aleman

PEP Den Haag: werken aan een stad waarin iedereen mee kan doen

PEP Den Haag werkt aan een stad waar iedereen mee kan doen, zoals ouderen en mensen die een migratieachtergrond of een beperking hebben, in armoede leven of geen gelijkwaardige plek in de samenleving hebben. Dat leidt tot allerlei vormen van eenzaamheid. Onder het motto 'samen meer betrokken' ondersteunt PEP Den Haag op allerlei manieren maatschappelijke organisaties die zich daarvoor inzetten. Directeur-bestuurder Gert-Jan Aleman vertelt daarover op dinsdag 25 februari vanaf 14.00 uur in de ruimte van de VSAG in Zuid57.

PEP Den Haag brengt maatschappelijke organisaties, de gemeente en inwoners bijeen om gezamenlijk aan een samenleving te werken waarin iedereen mee kan doen. Zo wordt advies gegeven over werk, onderwijs, welzijn en de Nederlandse samenleving en hulp geboden bij het verbeteren van de taalvaardigheid. Dat is belangrijk voor het vinden van werk en het actief deelnemen aan de samenleving. Ook worden trainingen en workshops gegeven en krijgen maatschappelijke organisaties hulp en advies op allerlei gebieden, zoals bestuur, beleid, financiën, communicatie, bewonersorganisaties, mantelzorg en het werven en behouden van vrijwilligers.

Voor veel leden van de VSAG is Gert-Jan Aleman geen onbekende. Voordat hij in 2023 directeur-bestuurder bij PEP Den Haag werd was hij manager van het Arbo Centrum bij de gemeente en hoofd van het Veeg- en Straatbedrijf van de gemeente.

Bovendien organiseert hij sinds 2009 op 4 mei op het Trekvlietplein de herdenking van de ambtenaren van de gemeente Den Haag, die in de Tweede Wereldoorlog door oorlogsgeweld zijn omgekomen. Na zijn inleiding over PEP Den Haag vertelt hij over de komende herdenking, die in verband met '80 jaar vrijheid' een speciaal karakter krijgt. Zo zorgen leden van het Residentie Orkest voor een muzikale omlijsting. Ook worden zoals gebruikelijk toespraken gehouden en kransen gelegd.

Tijdens de herdenking vorig jaar opperde Gert-Jan Aleman in een gesprek met enkele bestuursleden van de VSAG de mogelijkheid de oorlogsmonumenten in het stadhuis naar het Trekvlietplein te verplaatsen.

Het gaat om de plaquettes die de in de Tweede Wereldoorlog omgekomen ambtenaren van de Gemeentesecretarie, de Dienst Maatschappelijk Hulpbetoon en Gemeentewerken gedenken.

Op het Trekvlietplein herdenken een zuil en plaquettes de ambtenaren van het toenmalig Gemeentelijk Electriciteitsbedrijf, het Gemeentelijk Gasbedrijf, de Gemeentelijke Reinigingsdienst en de Dienst Gemeenteplantsoenen.

Namen

De gemeente in de persoon van gemeentesecretaris Ilma Merx nam het idee van Gert-Jan Aleman over en worden de oorlogsmonumenten van het stadhuis in het voorjaar naar het Trekvlietplein verplaatst. Op het stadhuis komt een nieuwe plaquette met daarop deze plaquette op voorstel van de VSAG alle voor- en achternamen. Een boekje waarin ook alles wordt samengevoegd, is waarschijnlijk niet op tijd klaar.

Zeer geslaagde eindejaarsviering in Haagsche Bluf

De eindejaarsviering op dinsdag 17 december, dit keer in restaurant de Haagsche Bluf in het gelijknamige winkelcentrum in de Haagse binnenstad, was zonder meer een succes.

Met het maximale aantal van liefst 92 aanmeldingen, evenveel als vorig jaar in brouwerij De Prael, een bijzonder geanimeerde sfeer in het feestelijk verlichte restaurant en de vlotte en vriendelijke bediening was de traditionele bijeenkomst aan het einde van het jaar een schot in de roos. Na afloop waren de reacties erg positief. "Het was een heel mooie ervaring", aldus een van de deelnemers. "Wat een gezelligheid allemaal."

Door drie afzeggingen meldden rond de klok van vier uur uiteindelijk 89 deelnemers zich in de Haagsche Bluf en kregen ze een persoonlijk menukaartje. Nadat ze een plekje aan de feestelijk gedekte tafels hadden gezocht en het glaasje prosecco hadden genuttigd werden de

deelnemers verwelkomt door voorzitter Leo Draisma, die ook de dj's Michel Draisma en Ed de Kleijn introduceerde. Zij zorgden voor de muziek, vooral bekende nummers uit vroegere jaren.

Vervolgens werd aan de diverse tafels volop gekletst, terwijl de eerste borrelhapjes en allerlei drankjes zoals rode en witte wijn en bier werden gepresenteerd.

Diner

Tegen half zes, nadat voorzitter

Leo Draisma had gewezen op de brandhaarden op diverse plekken in de wereld en enige ogenblikken stilte in acht waren genomen, begon het 3-gangen diner. Bij de voorgerechten ging de meeste voorkeur uit naar de runder carpaccio met pesto, Parmezaan en pijnboompitjes, bij het hoofdgerecht was er gelijke belangstelling voor het vispotje uit de oven en de kogelbiefstuk met saliesaus en seizoengroente en bij het nagerecht was het Haagsche Bluf chocoladecakeje uit de oven met vanille-ijs favoriet.

Ook tijdens het diner werden aan de diverse tafels herinneringen opgehaald uit de tijd bij de gemeente en uit de jeugd. Zo werd bij de muziektafel gevraagd het nummer 'Er wonen twee motten in mijn ouwe jas' van Dorus uit 1957 te draaien.

Daarna volgden nog meer top 40 nummers uit vroegere tijden waarop destijds volop werd gedanst. Hoewel er niet veel ruimte was lukte het tijdens de line dance toch de beentjes los te gooien.

Tussen het hoofd- en het nagerecht complimenteerde voorzitter Leo Draisma de medewerkers van de Haagsche Bluf voor de soepele gang van zaken in de keuken en de vriendelijke bediening.

Verdiensten

Ook sprak hij zijn waardering uit voor de bijzondere verdiensten van enkele leden van de VSAG, zoals de gastvrouwen Gonny Looijen en Anneke Bleijenberg, die inmiddels door Alicia Dammers is opgevolgd en Rien Schilte, die het Journaal vervaardigt.

Bij de gemeentedrukkerij aan de Zilverstraat waar het Journaal wordt geprint en, evenals de verjaardagskaarten, naar de leden wordt verzonden, zijn kerstkransen bezorgd.

Met koffie werd de eindejaarsviering die tot rond half negen duurde, afgesloten.

ALGEMENE LEDENVERGADERING

OP DINSDAG 25 MAART

De Algemene Ledenvergadering wordt gehouden op dinsdag 25 maart en begint om 14.00 uur in de ruimte van de VSAG in Zuid57. Tijdens de vergadering wordt afscheid genomen van Leny Loke, die sinds 2012 secretaris is geweest en zich niet meer herkiesbaar stelt. Na afloop is er een samenzijn met hapjes en drankjes.

Na het vaststellen van het verslag van de Algemene Ledenvergadering van dinsdag 19 maart 2024 komt het jaarverslag aan de orde. Daarin staat een overzicht van de activiteiten die er in 2024 zijn geweest en hoe het in het verslagjaar bij de afdelingen is gegaan. Het jaarverslag staat in het komende Journaal van maart.

Nadat de kascommissie haar bevindingen bekend heeft gemaakt en aan de penningmeester en het bestuur decharge is verleend, wordt het financieel verslag over 2024 ter goedkeuring voorgelegd. Daarna vindt de verkiezing van de kascommissie voor 2025 en van een nieuw reservelid plaats. Wie reservelid wil zijn kan dit bij het bestuur melden of zich tijdens de Algemene Ledenvergadering hiervoor beschikbaar stellen. Tot slot wordt de begroting voor het jaar 2025 vastgesteld.

Tenminste 10 leden kunnen tot uiterlijk dinsdag 11 maart bij het secretariaat iemand als bestuurslid voordragen met daarbij een bereidverklaring van de kandidaat.

Voorzitter Leo Draisma
tijdens nieuwjaarsreceptie:

“Het is waardevol om binnen de VSAG samen te komen”

Tijdens de drukbezochte nieuwjaarsreceptie op dinsdagmiddag 7 januari in de ruimte van de VSAG wees voorzitter Leo Draisma erop dat in het afgelopen jaar, dat met een geweldige eindejaarsbijeenkomst in de Haagsche Bluf is afgesloten, weer is gebleken hoe waardevol het is binnen de VSAG op allerlei manieren samen te komen. “Hopelijk wordt 2025 een jaar met mooie momenten, een goede gezondheid en gezellige bijeenkomsten met elkaar bij de VSAG.”

Nadat hij alle 40 deelnemers aan de nieuwjaarsreceptie en ook de leden die er niet bij waren een gezond, gelukkig en voorspoedig nieuwjaar had toegewenst keek Leo Draisma terug op 2024. “We hadden leuke en gevarieerde activiteiten en het samenzijn was altijd plezierig.” Voor het bestuur was de waardering van de leden een grote stimulans om iedere keer iets leuks te bedenken en te organiseren.

Afscheid

Ook in 2025 staan mooie evenementen en activiteiten op de planning. Leo Draisma wees erop dat daar voor het bestuur heel wat bij komt kijken. Daarom was hij blij dat vorig jaar drie leden, overigens alleen dames, naar voren stapten en bereid waren het bestuur te ondersteunen.

Dat is volgens Leo Draisma erg belangrijk omdat secretaris Leny Loke tijdens de Algemene Ledenvergadering in maart afscheid neemt.

Het bestuur zal dan de drie dames, Lidewij van Aken, Annette Kamperman en Alicia Dammers, voordragen als bestuurslid. Zij hebben al de nodige vergaderingen van het bestuur bijgewoond.

Alicia Dammers is inmiddels al gastvrouw geworden en Anneke Bleijenberg opgevolgd. Zij zorgde met Gonny Looijen tijdens de nieuwjaarsreceptie voor de hartige hapjes en de drankjes.

Steviger

“Met drie nieuwe bestuursleden en een nieuwe gastvrouw wordt de basis onder de VSAG steviger”, aldus Leo Draisma. “Dat is in het jaar dat we 47 jaar bestaan een geruststellende gedachte. Het maakt dat we ook in 2025 weer van alles kunnen doen. Laten we er een geweldig jaar van maken.”

Daarna werd gezamenlijk met een glas prosecco op het nieuwe jaar en op de jarige Marjolijn de Kleijn getoost.

Tijdens de daarop volgende geanimeerde bijeenkomst waarbij de nodige hartige hapjes werden gepresenteerd, toonde Leo Draisma een nieuwe flyer waarmee de VSAG bij de gemeente nieuwe leden gaat werven.

Door het in werking treden van de Algemene Verordening Gegevensbescherming krijgt de VSAG van de gemeente niet meer de namen en adressen van ambtenaren die met pensioen gaan. In plaats daarvan krijgen de ambtenaren die met pensioen gaan sindsdien bij hun exit brief een flyer met daarin alle bijzonderheden over de VSAG.

Aangepast

Deze flyer is onlangs aangepast en wordt na het bezoek van gemeentesecretaris Ilma Merx aan de VSAG in september met Mirjam Westgeest, de directeur Personeel en Organisatie van de gemeente, nu ook verstrekt aan ambtenaren die 55 jaar zijn geworden. Op die leeftijd kunnen ze al lid van de VSAG worden.

Leo Draisma: "Laten we hopen dat dit nog meer nieuwe leden oplevert."

Correct contributiebedrag betalen

Hoewel de verhoging van de contributie in het Journaal is aangekondigd, worden verkeerde bedragen overgemaakt. De jaarcontributie is voor leden € 10,00 geworden, voor gezinsleden € 5,00 en voor vrienden € 15,00. Waar een lid met de partner € 11,00 betaalde, moet nu € 15,00 worden overgemaakt. Leden kunnen voor het betalen van de contributie ook op de factuur wachten. Bij de betaling moet het nummer dat op de factuur staat worden vermeld.

Ondanks betalingsherinneringen heeft een aantal leden de contributie over 2024 nog niet voldaan. Zonder nadere berichten en het Journaal niet als onbestelbaar wordt geretourneerd wordt met de verzending van het Journaal en de felicitatiekaart gestopt.

Agenda

6/2: bestuursvergadering, 10.00 uur, ruimte VSAG

18/2: snertmiddag, 12.30 uur, ruimte VSAG

25/2: lezing over PEP Den Haag en de herdenking van de in de Tweede Wereldoorlog omgekomen ambtenaren van de gemeente op het Trekvlietplein door Gert-Jan Aleman, 14.00 uur, ruimte VSAG

Personalialia

Nieuwe leden/vrienden: mevr. Y.A.J. Meijer, dhr. J.J. Varkevisser, mevr. C. de Pauw-de Kraa, mevr. C. Sophia, mevr. M. Grimme, dhr. W.J. Leenen, mevr. H.I. Dierssen, dhr. E.E.T. van den Eijnden, mevr. R.M.J. van den Einden-von Schükkmann, dhr. P.J. Vriesde.

Overleden: mevr. M.A. Harfterkamp-Swillens, mevr. E. Zwaan-van de Luitgaarden, mevr. W.J.A.M. Hoek.

Uit de
archieven
van ambtelijk
Den Haag

Ambtenaren keurden in lange 'uniformjas' brood op straat

In 1947 keurden enkele mannen, gekleed in een lange leren jas als een soort uniform, op straat het brood van een bakker. Het waren ambtenaren van de gemeentelijke Keuringsdienst van Waren, een van de vele overheidsinstellingen die aan het begin van de twintigste eeuw werden opgericht om de maatschappij beter te laten functioneren. In 1906 besloot de gemeenteraad de Keuringsdienst op te richten om te voorkomen, 'dat ondeugdelijke voedingsmiddelen binnen de Gemeente voor consumptie worden verstrekt, hetzij gezondheidsschadelijk, hetzij zonder door hun positieve eigenschappen schadelijk voor de gezondheid'.

Al in april 1878 besloot de gemeenteraad de deugdelijkheid van eet- en drinkwaren te onderzoeken. Aan een bureau dat dit zou doen werd nog niet gedacht. Dat gebeurde in 1892, toen Den Haag door een cholera-epidemie werd bedreigd. De gemeente vroeg toen de 'Vereeniging tot verbetering van den gezondheidstoestand' een verordening samen te stellen voor een gemeentelijk bureau van levensmiddelen. Hoewel de Christelijken Volksbond en de Vereeniging Handel en Nijverheid het ontwerp steunden kwam het bureau er nog niet omdat op maatregelen tegen het vervalsen van eet- en drinkwaren door het Rijk werd gewacht.

Toen in 1896 het Rijk nog steeds niets had geregeld gaf de gemeenteraad aan vijf raadsleden opdracht uit te zoeken "of het onderzoek van levensmiddelen in deze gemeente al dan niet nadere regeling vereist, en als die vraag bevestigend wordt beantwoord, alsdan eene regeling te ontwerpen".

Schadelijk

De commissie adviseerde een jaar later onomwonden een gemeentelijk bureau voor onderzoek van levensmiddelen in te stellen. Pas op 8 oktober 1906 besloot de gemeenteraad dit. Volgens het college moest de keuringsdienst voorkomen dat binnen de gemeente voedingsmiddelen zouden worden verstrekt die ondeugdelijk, minderwaardig en schadelijk voor de gezondheid waren.

Overigens ging het niet alleen om de gezondheid van de argeloze burger. Zo wilde de Haagse Kamer van Koophandel dat de keuringsdienst de eerlijke ondernemer tegen zijn oneerlijke concurrent zou beschermen. Een kruidenier die zijn peper met een goedkopere stof mengde, trok met zijn lagere prijs meer klanten dan zijn eerlijke collega. Ook smulde de Haagse bevolking van rood gekleurd en zuurgemaakt stijfsel met een zoetmiddel dat als echt bessensap werd verkocht.

Aan de directeur die moest worden benoemd werden zware eisen gesteld. Hij moest zowel scheikundige als bacterioloog zijn, bij voorkeur

ook botanicus en als pharmacognast het nodige van geneesmiddelen weten. Het werd, tot 1935, dr. Filippo, die in zijn jaarverslag over 1907 aan "UEd. Achtb." uitgebreid schreef over het opzetten van de gemeentelijke Keuringsdienst. Zo werd in het gemeentelijk gebouw aan de Laan begonnen met het inrichten van een laboratorium.

Verbetering

Toen dat klaar was werd onderzocht hoe het op dat moment met de "heerschenden toestand" van de verkochte

voedingsmiddelen was gesteld. Zo werden honderd monsters volle melk onderzocht. Filippo: "Mij is duidelijk gebleken dat de toestand van den melkhandel hier ter stede dringend om verbetering vraagt. Ook het onderzoek van eenige andere voedingsmiddelen geeft mij aanleiding dienaangaande een niet zeer gunstig oordeel uit te spreken."

Filippo wachtte op het vaststellen van de Verordening op eet- en drinkwaren door de gemeenteraad zodat kon worden begonnen met het geven van "wenken en waarschuwingen aan fabrikanten en handelaren in levensmiddelen, later door meer doeltreffende maatregelen trachten een blijvende verbetering in den thans minguunstigen toestand der voedingsmiddelen tot stand brengen."

Volgens Filippo was het "begrijpelijkerwijze niet mogelijk alle levensmiddelen als met een tooverslag te brengen op een zoodanig peil dat zij aan redelijk gestelde eischen voldoen." Dat moest geleidelijk gebeuren en telkens met een ander voedingsmiddel zonder de controle op eerdere producten te verwaarlozen waardoor, aldus Filippo, "allicht de verkregen gunstige resultaten te loor zouden gaan."

Eischen

In zijn jaarverslag omschreef hij zijn aanpak als volgt: "Bovendien meen ik er thans reeds op te moeten wijzen dat de eischen door den dienst aan de levensmiddelen gesteld geleidelijk zullen stijgen. Werden nu reeds eischen gesteld welke zonder bezwaar kunnen worden gehandhaafd bij een sedert jaren bestaanden dienst, dan zou spoedig blijken dat het percentage der levensmiddelen hetwelk hieraan niet voldeed, te groot zou zijn om met eenig succes werkzaam te wezen. Het is daarom noodig om, naar mate de samenstelling der voedingsmiddelen verbetert door den voortdurenden drang van de zijde van de dienst op de verkoopers uitgeoefend, de eischen te laten stijgen om langzamerhand na verloop van enkele jaren een toestand te verkrijgen, gelijk aan dien welke thans heerscht in steden waar reeds jaren een toezicht van overheidswege bestaat."

Formeel begonnen de ambtenaren van de Keuringsdienst op 1 februari 1908 met "het regelmatig toezicht op en het onderzoek van eet- en drinkwaren, die ten verkoop voorhanden zijn, worden afgeleverd, binnen de Gemeente worden ingevoerd, in het openbaar zijn uitgesteld, worden rondgebracht, rondgevent, te koop aangeboden of vervoerd'.

De eerste keurmeester was C. de Lint. In de Haagse Courant van 12 februari 1962 zei hij dat het geen zeldzaamheid was dat hij moet werken onder de hoede van een gewapende politiemann. Schandelijke hoeveelheden vuil, mest en pus zaten in de melkmonsters die hij op de boerderijen nam. In brood zat heel vaak onvoldoende droge stof. Ooit nam hij een partij speelgoed in beslag. Dat waren Japanse kuikentjes die levend in een bad met arsenicum waren gedompeld om als speelgoed voor kleuters te kunnen worden gebruikt.

Aan de hand van de eerste Verordening op eet- en drinkwaren werd begonnen met het straat voor straat in kaart brengen van de verkooppunten van melk. Al vóór de officiële start kochten de ambtelijke controleurs 'undercover' als particulier melk.

Vet

Voor de arme en magere Hagenaar van toen was vet belangrijk. De Haagse melk was echter veel magerder dan die in Leiden. Ruim 60% van de melkmonsters was vervalst en meer dan 12%

'mindeugdelijk'. Soms leverde de melkveehouder slechte melk, maar meestal had de verkoper met de melk geknoeid of niet goed bewaard. Naast melk verkochten ze soms ook petroleum, turf of hout. De melk rook en smaakte daarnaar. Ook de melk naast een privaat koelen kwam de smaak en de kwaliteit van de melk niet ten goede.

De melkverkopers leerden snel, want na de eerste waarschuwingen waren er minder vervalsingen. Maar omdat de waarschuwingen geen consequenties hadden gingen ze weer meer ondeugdelijk melk verkopen. Pas nadat de eerste processen-verbaal waren uitgedeeld veranderde dat.

Na het beginoffensief tegen slechte melk keurde de Keuringsdienst ook andere levensmiddelen zoals spuitwater, margarine, snoepgoed en verschillende gebruiksartikelen. Ook dat leidde tot minder overtredingen. Zo constateerde directeur Meijer in 1947 dat surrogaten nog maar sporadisch werden gevonden. Ook vervangingsmiddelen voor limonade waren nagenoeg verdwenen.

“Door de nog steeds precaire vetpositie is de voorziening van spijsvetten niet verbeterd en blijft de Haagse bevolking uitzien naar een mogelijkheid zich van een bonvrije spijsolie te voorzien”, aldus Meijer. “Hierop speculerend brachten enige minder scrupuleuze lieden paraffineolie in de handel met de opzet de bepalingen der Wet te ontduiken door het artikel als een pharmaceutisch product aan te prijzen. De kantonrechter legde echter een maand principale hechtenis op.”

Zeer streng trad de Keuringsdienst op tegen bakkers, die voor het smeren van hun broodblikken geen spijsolie, maar paraffine of vaseline gebruikten. Ook werd minerale olie in brood gevonden. Meijer: “Nog afgezien van het voor de volksgezondheid ongewenste gebruik van deze stoffen is het een oneerlijke concurrentie tegen bedrijven die zich niet aan deze praktijk schuldig maakten. In sommige gevallen moest zelfs worden aangenomen dat de toegewezen slaolie tegen hoge prijzen in de zwarte handel verdween en aan de klanten brood werd geleverd dat met paraffineolie was gebakken. Ook in talrijke partijen gebak was een hoog percentage minerale olie of vaseline verwerkt.”

Vulling

Ook meldde hij dat de toezicht op de vulling voor kussens en beddengoed was hervat. “Uit de bevindingen daarbij bleek de noodzakelijkheid daarvan.”

(foto's Haags Gemeentearchief)

ZWEEDSE PUZZEL

meer dan genoeg	1	jaargetijde	7	gat in het ijs	ooruil	zand- heuvel
deernis		vreemde taal		vazal		
10			11			
brilischans				4	halt!	
keur					zakken	
				noot		8
				insect		
diner			3		5	titel
gravure						
		mama			uitroep	
		mannelijk dier				
duivels mens	windhond					
	noot					
			9			6
					alvorens	
kinbaardje	2		12	verbond		

De letters in de genummerde vakjes vormen op de volgorde van de nummers een woord.

Stuur dit woord voor
13 februari naar:

VSAG
zaal 1.09
Zuidlarenstraat 57
2545 VP Den Haag

of mail het naar:

vsag@denhaag.nl

Onder de inzenders van
de goede oplossing wordt
een prijs van € 10,-- verloot.

De oplossing van de puzzel
in het Journaal van
december2024-januari2025
is KORENGEZELSCHAP.

Na loting ging de prijs
van € 10,-- naar
Carla Vasetty-Munster
in Den Haag.

Afdelingen en contactpersonen

Tenzij anders vermeld vinden de activiteiten plaats in de ruimte van de VSAG, zaal 1.09, op de eerste etage in Zuid57 aan de Zuidlarenstraat 57.

BILJARTEN

Maandag t/m vrijdag 9.00 - 13.00 uur, 13.00 - 17.00 uur
Dhr. F.J.M. Kalse, tel. 070 - 394 03 64
frans-bep@ziggo.nl
Per maand € 8,00

BRIDGE

Woensdag 13.00 - 16.00 uur
Dhr. R. Maring, tel. 06 - 440 240 41,
vsag.bridge@outlook.com
Per maand € 5,00

FIETSEN

Van maart tot en met oktober op de 2e zaterdag van de maand
Dhr. T. van der Linden, tel. 06 - 387 841 71
vanderlindenton87@gmail.com

HANDWERKEN

Maandag 13.00 - 16.00 uur
Mevr. M. van der Staaij
06 – 174 132 84
mariannevanderstaij@hotmail.com
Per maand € 5,00

KEEP FIT

Stadhuis Spui, woensdag 14.00 - 15.00 uur in groepsverband
Uitsluitend de deelnemers van deze groep kunnen op een andere dag
of tijd ook individueel fitnessen

Dhr. H. Alewijnse, tel. 070 – 345 31 76, 06 – 450 343 71

Hans.alewijnse@planet.nl

Per maand € 20,00

KOERSBAL

Sportcomplex Erasmus, maandag 13.30 - 15.30 uur

Dhr. H.Th. Bielefeld, tel. 070 - 345 17 62

h.t.bielefeld@hetnet.nl

Per maand € 1,50

SCHILDEREN

Maandag 9.00 - 12.00 uur

Dhr. J. Vos, tel. 070 - 355 82 81

strandvos@ziggo.nl

Per maand € 5,45

YOGA

Dinsdag 10.00 - 11.00 uur

Mevr. M. Hendriks-Zuidwijk, tel. 070 - 323 94 15

greethendriks@casema.nl

Per maand € 18,50

WATERGYM

Escamphof, Escamplaan 57, woensdag 16.15 - 17.00 uur en
17.00 - 17.45 uur, donderdag 15.00 - 15.45 uur

Mevr. Y. Heemskerk-Brunings, tel. 06 - 309 003 75

yvonne.heemskerk.brunings@gmail.com

Per maand € 21,50

Indien onbestelbaar
s.v.p. retourneren naar:
VSAG
Zuidlarenstraat 57
zaal 1.09
2545 VP Den Haag

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

